

NORGES HØYESTERETT

Den 14. januar 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tjomsland, Utgård og Stabel i

HR-2011-00107-U, (sak nr. 2010/1839), sivil sak, anke over kjennelse:

Gisle Stray Breistein

mot

Baard Sæverud
Eivind O. G. Ottesen

(advokat Jan Nikolai Hvidsten)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om prosessfeller er innbyrdes avhengige på grunn av solidaransvar for sakskostnader.
- (2) Liv Stray Breistein, Baard Sæverud og Eivind O.G. Ottesen fremmet 3. juli 2008 begjæring om arrest for Bergen tingrett mot Gisle Stray Breistein. Ved tingrettens kjennelse 8. juli 2008 ble begjæringen tatt til følge og saksøkerne tilkjent sakskostnader. Tingretten avsa, etter at muntlig forhandling var avholdt, ny kjennelse 18. februar 2009 hvor kjennelsen av 8. juli 2008 ble opphevet. Hver av partene måtte bære egne sakskostnader.
- (3) Gisle Stray Breistein anket tingrettens sakskostnadsavgjørelse til Gulating lagmannsrett. Ved lagmannsrettens kjennelse 18. juni 2009 ble tingrettens kjennelse, slutningens punkt 2, opphevet på grunn av uklare kjennelsesgrunner. Sakskostnadsavgjørelsen for lagmannsretten ble utsatt til den avgjørelse som endelig avgjør saken.
- (4) Tingretten traff, etter å ha innhentet partenes uttalelse, ny kostnadsavgjørelse ved kjennelse 1. mars 2010. Kjennelsen har slik slutning:

”1. I sakskostnader for Bergen tingretts kjennelse av 18. februar 2009 betaler Liv Stray Breistein, Baard Sæverud og Eivind O.G. Ottesen in solidum til Gisle Gunnar Stray Breistein 38.000 – trettiåttetusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

2. I sakskostnader for ankebehandlingen i Gulating lagmannsrett betaler Liv Stray Breistein,

Baard Sæverud og Eivind O.G. Ottesen in solidum til Gisle Gunnar Stray Breistein 6.750 – sekstusensyhundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

3. Hver av partene bærer sine egne sakskostnader for den nye behandlingen i Bergen tingrett.”

(5) I medhold av tvisteloven § 20-5 ble det samlede kostnadskravet for tingrettens behandling av arrestsaken nedsatt fra 119 844 kroner til 38 000 kroner. Gisle Stray Breistein anket tingrettens kjennelse til Gulating lagmannsrett. Det er presisert i anken at den kun er rettet mot Baard Sæverud og Eivind O.G. Ottesen, og ikke mot moren Liv Stray Breistein under henvisning til at hun etter den ankende parts oppfatning urettmessig er trukket inn i saken. Lagmannsretten avsa 6. september 2010 kjennelse med slik slutning:

”1. Anken avvises.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Gisle Stray Breistein til Baard Sæverud og Eivind O.G. Ottesen 4.500 – firetusenfemhundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.”

(6) Lagmannsretten fant at prosessfellene var innbyrdes avhengige, og at anken måtte avvises idet Liv Stray Breistein ikke var gjort til ankemotpart. Lagmannsretten fant videre at vilkårene for å gi den ankende part anledning til å rette prosesshandlingen etter tvisteloven § 16-5 første, jf. annet ledd ikke var oppfylt.

(7) *Gisle Stray Breistein* har i rett tid anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Han har sammenfatningsvis anført:

(8) Liv Stray Breistein ble ikke gjort til ankemotpart da det ikke foreligger lovlig grunnlag for å trekke henne inn i saken. Hun hadde ingen interesse av arrestsaken, og det foreligger ikke samtykke fra overformyndet. De rettslige henvisningene i lagmannsrettens kjennelse er uten betydning for saken, og det bestrides at det fra den ankende parts side ble opptrådt grovt uaktsomt slik lagmannsretten har lagt til grunn.

(9) Den ankende part har nedlagt slik påstand:

”1. Adv. Holthes tidligere påstander opprettholdes.

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves og saken returneres for videre behandling.

2. Min kostnadspåstand for meg og mor for Høyesterett med inntil kr. 15.000 etter rettens skjønn.”

(10) *Baard Sæverud og Eivind O.G. Ottesen* har inngitt anketilsvar. De har anført at lagmannsrettens kjennelse er riktig og velbegrunnet. Anken til Høyesterett underbygger at det bygger på et bevisst standpunkt fra den ankende parts side å utelate en part i anken til lagmannsretten slik lagmannsretten har lagt til grunn.

(11) Ankemotpartene har nedlagt slik påstand:

”1. Gulating lagmannsretts kjennelse av 6.9.10 stadfestes.

2. Ankemotpartene tilkjennes saksomkostninger med kr. 1 500.-”

(12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at kompetansebegrensningen i tvisteloven § 30-6 ikke kommer til anvendelse da tingretten har avgjort realiteten i saken, mens lagmannsretten har

avvist anken.

- (13) Etter tvistelovens § 29-8 første ledd kan partene i et søksmål anke rettslige avgjørelser for å oppnå endring i sin favør. De som blir berørt av den påståtte endringen, skal gjøres til ankemotpart. Det har vært lagt til grunn at dette innebærer at ikke bare den man ønsker å få avgjørelsen endret i forhold til, men også prosessfeller som for underinstansen var innbyrdes avhengige etter den tidligere tvistemålslov § 72 første ledd første punktum, jf. andre ledd, dvs. de som var underlagt tvungent prosessfellesskap skulle gjøres til ankemotparter, jf. Skoghøy: Tvistemål 2. utgave side 867. Dette må anses videreført i den nye tvisteloven. Dersom dette kravet ikke er oppfylt må anken avvises, jf. Rt. 1973 side 850.
- (14) Den ankende part ønsker ikke et høyere beløp fra sin mor, og det er dermed etter utvalgets mening riktig – slik lagmannsretten har gjort – å knytte vurderingen av hvem som må gjøres til ankemotpart, til spørsmålet om det foreligger nødvendig prosessfellesskap. Lagmannsretten har begrunnet at det foreligger et nødvendig prosessfellesskap med at:
- ”Tingrettens avgjørelse etablerer en betalingsforpliktelse for saksøkerne bak arrestbegjæringen, hvor de tre er solidarisk ansvarlige for hele beløpet. Avgjørelsen av anken, hva enten anken forkastes, tingrettens avgjørelse oppheves eller lagmannsretten treffer en ny avgjørelse av sakskostnadene etter tvisteloven § 20-9, 3. ledd i.f., vil således ha betydning for Liv Stray Breisteins rettsstilling, og vil eventuelt kunne falle ut til hennes ugunst avhengig av resultatet.”**
- (15) Utvalget viser til at prosessfellene er innbyrdes avhengige hvor det ”må gis samme dom for alle parter”, jf. tvisteloven § 15-5 andre ledd. Prosessfellene vil være innbyrdes avhengige hvor en avgjørelse vil ha utvidet rettskraft og i tilfeller hvor prosessfellene etter materielle regler må disponere over kravet i fellesskap. Det er derimot ikke tilstrekkelig til å etablere nødvendig prosessfellesskap at partenes krav ”bygger på de samme faktiske og rettslige grunnlag”, jf. NOU 2001: 32 bind B side 819.
- (16) Dette innebærer at solidariske skyldforhold anses å være innbyrdes uavhengige i denne relasjonen, jf. blant annet Skoghøy: Tvisteløsning side 443 og Schei: Tvistemålsloven, bind I, annen utgave, side 335. Ankeutvalget finner det klart at dette prinsipp må også gjelde solidaransvar for sakskostnader, noe som forutsetningsvis også kan sies å fremgå av tvisteloven § 20-6 første ledd. Utvalget viser også til Rt. 2010 side 248.
- (17) Dette innebærer at lagmannsrettens kjennelse bygger på en uriktig lovforståelse når den har lagt til grunn at tingrettens ileggelse av solidaransvar for sakskostnadene etablerer et nødvendig prosessfellesskap som medfører at samtlige solidarskyldnere må gjøres til ankemotparter. Lagmannsrettens kjennelse må derfor oppheves.
- (18) Ankeutvalget finner at den ankende part som utgangspunkt må tilkjennes sakskostnader for Høyesterett. Anken er medundertegnet av advokat, men det er angitt at den ankende part er selvprosederende, og det fremkommer ikke at han har hatt utgifter til juridisk bistand. Ankeutvalget finner ikke grunnlag for å tilkjenne den ankende part omkostninger for eget arbeid etter tvisteloven § 20-5 første ledd tredje punktum. Den ankende part må imidlertid tilkjennes erstatning for rettsgebyret med 5 160 kroner
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Baard Sæverud og Eivind O.G. Ottesen i fellesskap til Gisle Stray Breistein 5 160 – femtusenetthundreogseksti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Karl Arne Utgård
(sign.)

Steinar Tjomsland
(sign.)

Ingse Stabel
(sign.)

Riktig utskrift: